มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ปรับปรุงครั้งที่ 1

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม
รวมถึงผู้ประกอบอาชีพได้มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันฯ พ.ศ. 2554
รวมทั้งขับเคลื่อนระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพเพื่อสนับสนุนการยกระดับสมรรถนะของกำลังคน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)
และนโยบาย Thailand 4.0 สถาบันจึงได้ร่วมกับกลุ่มวิชาชีพ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานอาชีพและระบบรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 - 2565
ทำให้มีมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย จำนวน 52 สาขาวิชาชีพ
รวมทั้งจัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการประเมินสมรรถนะให้แก่ผู้เข้ารับการประเมินในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ
ซึ่งได้ดำเนินการจัดการประเมินมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง

เนื่องจากความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0
และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลประสงค์ขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 ให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง
เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้บนเวทีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี นวัตกรรม
รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของประเทศมีอัตลักษณ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องได้รับการทบทวน ทั้งในแง่ของเนื้อหารายละเอียดของสมรรถนะ
ระดับคุณวุฒิวิชาชีพ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
และสอดคล้องตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ 8 ระดับ

ดังนั้นการพัฒนากำลังคนตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว
เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสำคัญทางเทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน อีกทั้งยังเพิ่มการสร้างโอกาสในการจ้างงาน
และเป็นตัวกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถ
และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบันรวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรในการเพิ่มพูนสมรรถนะและขีดความสามารถของแรงงานภาคเกษตรในอนาคต ให้เป็นเกษตรกรที่มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้
และมีความพร้อมที่จะก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ไม่มี

6. ครั้งที่

ครั้งที่ 1

ธันวาคม 2562

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้ ฉบับประกาศในปี 2558

วันที่ประกาศ N/A

ข้อสังเกต ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ 8 ระดับ

ครั้งที่ 2

สิงหาคม 2566

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้ ฉบับประกาศในปี 2562

วันที่ประกาศ N/A

ข้อสังเกต ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ 8 ระดับ

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 6

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

ไม่มี

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	**เนื้อหา**
A71	ประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว
A72	ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 6

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีสมรรถนะในการบริหารจัดการกระบวนการเพาะปลูกข้าว สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในการเพาะปลูกข้าว
โดยใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาระบบงานเพาะปลูกข้าว มีทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์และใช้ศาสตร์ที่หลากหลายในการเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว
หรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถให้คำปรึกษาด้านการเพาะปลูกข้าวได้ด้วยประสบการณ์และความชำนาญ
มีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และการให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพสาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 6 มีคุณสมบัติดังนี้

- มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 5 ไม่น้อยกว่า 1 ปี

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 4 ไม่น้อยกว่า 2 ปี

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 3 ไม่น้อยกว่า 3 ปี

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง ระดับ 4 และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง ระดับ 3 และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 4 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับสูง (ปวส.) ที่เกี่ยวข้อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 1 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 2 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 6 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 7 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ มีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 8 ปีอย่างต่อเนื่อง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้เตรียมดินเพาะปลูกข้าว ผู้ปลูกข้าว ผู้ดูแลรักษาข้าว ผู้เก็บเกี่ยวข้าว เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

A71 ประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว
A72 ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ (ข้าว)	A	ผลิตข้าวได้อย่างมีมาตรฐาน	A7	ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมในการเพาะปลูกข้าว

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
A7	ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมในการเพาะปลูกข้าว	A71	ประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว	A711	เลือกองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนาการเพาะปลูกข้าว
				A712	บริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว
		A72	ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว	A721	วิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนางานหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
				A722	ใช้กลยุทธ์และศาสตร์ที่หลากหลายในการตัดสินใจพัฒนางานหรือแก้ปัญหา
				A723	ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพาะปลูกข้าว

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A71

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2566

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าวประกอบด้วย การเลือกองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนาการเพาะปลูกข้าว และการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว
ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว
สามารถเลือกองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนา การเพาะปลูกข้าว โดยทดลองใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรม บันทึกข้อมูลการดำเนินงานและผลที่ได้รับอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ใช้ได้ผล ในการพัฒนาการเพาะปลูกข้าว สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว โดยเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าว เพาะปลูกข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
จัดการเพาะปลูกข้าวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้เทคโนโลยีการเพาะปลูกข้าวและระบบบริหารจัดการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการตลาด
สร้างระบบการเพาะปลูกข้าวให้ปลอดวัสดุเหลือใช้โดยไม่มีการเผา มีทักษะในการบริหารจัดการกลยุทธ์และใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพ
หรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A711 เลือกองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนาการเพาะปลูกข้าว	1.1 ทดลองใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรม 1.2 บันทึกข้อมูลการดำเนินงานและผลที่ได้รับอย่างเป็นระบบ 1.3 ตัดสินใจเลือกใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ใช้ได้ผลในการพัฒนา การเพาะปลูกข้า	ข้อสอบข้อเขียน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A712 บริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว	2.1 เพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าว 2.2 เพาะปลูกข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 2.3 สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2.4 จัดการเพาะปลูกข้าวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2.5 ใช้เทคโนโลยีการเพาะปลูกข้าวและระบบบริหารจัดการ 2.6 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการตลาด 2.7 สร้างระบบการเพาะปลูกข้าวให้ปลอดวัสดุเหลือใช้โดยไม่มีการเผา	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบการเพาะปลูกข้าว

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
การทดลองและเก็บบันทึกข้อมูล
(ข) ความต้องการด้านความรู้
ไม่มี

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)
(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)
หลักฐานที่แสดงประสบการณ์การปฏิบัติงานจากหนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้
(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)
ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้
(ค) คำแนะนำในการประเมิน
เจ้าหน้าที่สอบตรวจประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถนะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ
ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด
1. การเลือกองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อใช้พัฒนาการเพาะปลูกข้าว คือการตัดสินใจเลือกใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรม โดยนำมาทดลองใช้แล้วบันทึกข้อมูลการดำเนินงานและผลที่ได้รับอย่างเป็นระบบ สำหรับเป็นข้อมูลการพิจารณาเลือกใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ใช้ได้ ผลดีในการพัฒนาการเพาะปลูกข้าว
2. การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการเพาะปลูกข้าว คือการบริหารจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีปริมาณ/มูลค่าสูงขึ้น รวมทั้งบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการผลิต ด้วยการคิดเชิงกลยุทธ์และใช้ศาสตร์ที่หลากหลาย โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าว การเพาะปลูกข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการเพาะปลูกข้าวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีการเพาะปลูกข้าวและระบบบริหารจัดการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการตลาด และการสร้างระบบการเพาะปลูกข้าวให้ปลอดวัสดุเหลือใช้โดยไม่มีการเผา

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน
2. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐาน
อื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม
ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน
3. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A72

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2566

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว ประกอบด้วยการวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนางานหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ใช้กลยุทธ์และศาสตร์ที่หลากหลายในการตัดสินใจพัฒนางานหรือแก้ปัญหา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพาะปลูกข้าว ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว สามารถวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนางานหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยประเมินผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสรุปปัญหา และวางแผนใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ปัญหา สามารถใช้กลยุทธ์และศาสตร์ที่หลากหลายในการตัดสินใจพัฒนางานหรือแก้ปัญหา โดยพัฒนางานหรือแก้ปัญหาด้วยองค์ความรู้หรือนวัตกรรมตามแผน และบันทึกข้อมูลการดำเนินการ สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพาะปลูกข้าว โดยให้คำปรึกษาจากประสบการณ์หรือความชำนาญ และเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้ผลดี มีทักษะในการใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมพัฒนาระบบงาน เพื่อเพิ่มผลิตภาพหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A721 วิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนางานหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	1.1 ประเมินผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง 1.2 วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสรุปปัญหา 1.3 วางแผนใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ปัญหา	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
A722 ใช้กลยุทธ์และศาสตร์ที่หลากหลายในการตัดสินใจพัฒนางานหรือแก้ปัญหา	2.1 พัฒนางานหรือแก้ปัญหาโดยใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมตามแผน 2.2 บันทึกข้อมูลการดำเนินการ	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
A723 ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพาะปลูกข้าว	3.1 ให้คำปรึกษาจากประสบการณ์หรือความชำนาญ 3.2 เผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้ผลดี	การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ศึกษาคู่มือการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การประเมินผล
2. การวางแผน
3. การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหา
4. การให้คำปรึกษาหรือถ่ายทอดความรู้
5. ความชำนาญและประสบการณ์ในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

(ข) ความต้องการด้านความรู้

องค์ความรู้สะสมในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

ผลประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิคที่ใช้สังเกตความสามารถในการปฏิบัติงาน และเอกสารหลักฐานที่เป็นผลงานการใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในกระบวนการเพาะปลูกข้าว ที่ผู้เข้ารับการประเมินต้องนำมาแสดง รวมทั้งหลักฐานการเผยแพร่องค์ความรู้หรือนวัตกรรมในช่องทางต่าง ๆ เช่น การนำเสนอรายงานสรุปผลงาน การตีพิมพ์ผลงานทางหนังสือพิมพ์หรือวารสารสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ การเผยแพร่ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ การนำเสนอผลงานผ่านเว็บไซต์ หรือหลักฐานที่แสดงประสบการณ์การบรรยาย การร่วมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถนะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนางานหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา คือการประเมินผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสรุปปัญหา และวางแผนใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือแก้ปัญหา
2. การใช้กลยุทธ์และศาสตร์ที่หลากหลายในการตัดสินใจพัฒนางานหรือแก้ปัญหา คือการพัฒนางานหรือแก้ปัญหาโดยใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมตามแผนที่วางไว้ และมีการบันทึกข้อมูลการดำเนินการเพื่อนำไปเผยแพร่
3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเพาะปลูกข้าว คือการเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น ด้วยการให้คำปรึกษา แนะนำจากประสบการณ์หรือความชำนาญ มีการเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้ผลดีในช่องทางต่าง ๆ เช่น การนำเสนอเป็นรายงานสรุปผลงาน การตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือวารสารสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ การเผยแพร่ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ การนำเสนอผลงานผ่านเว็บไซต์ หรือการเป็นวิทยากรบรรยาย หรือร่วมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลงาน

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน
2. ประเมินความสามารถในการทำงานจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค
3. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ

ส่วนหลักฐาน

อื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม

ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน

4. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ